

RISTIJÄRVEN SIVISTYSTOIMEN TIETO- JA VIESTINTÄSTRATEGIA 2021-25

Sisällysluettelo

1. SIVISTYSTOIMEN TVT- STRATEGIA	3
2. VISIO 2020-25.....	3
3. TAVOITTEET VALTUUSTOKAUDELLE 2021-25.....	4
4. KEHITTÄMISKOHTEET JA TOIMENPITEET	5
4.1.Tietotekniset laitteet ja verkot	5
4.2. Koulun TVT-varustus ja ohjelmistot.....	5
5. OPETUSHENKILÖSTÖN TVT-TAIDOT JA TÄYDENNYSKOULUTUS.....	12
6 . TVT KODIN JA KOULUN VÄLISESSÄ YHTEISTYÖSSÄ.....	
8. ARVIOINTI JA PÄIVITYS	

SIVISTYSTOIMEN TVT-STRATEGIA

Ristijärven kunnan sivistystoimen tv-t-strategia suunnitellaan sekä varhaiskasvatuksen että esi- ja perusopetuksen käyttöön aina valtuustokaudeksi kerrallaan. Nyt päivitetty suunnitelma on siis käytössä valtuustokauden 2021-2025.

Strategian tarkoitus on ohjata tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämistä lasten ja nuorten oppimisen tukena kunnassa. Hahmotamme nykytilanteen ja pyrimme vastaamaan lähitulevaisuuden haasteisiin suunnitelman perusteella. Varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa käytettävän teknologian on aina tuettava lasten ja nuorten oppimista.

- VISIO 2025

1. Ristijärven kunnan varhaiskasvatus ja esi- ja perusopetus tarjoavat laadukasta tieto- ja viestintäteknologian opetusta lapsille ja nuorille sekä laadukkaan teknisen ja pedagogisen tuen. Teknologinen tuki tuotetaan Atean välityksellä sekä paikallisesti henkilöstön avulla ja pedagogisesta tuesta vastaavat koulutetut oppilasdigitorit sekä henkilöstön digiopetusvastaavat, joita on varhaiskasvatuksessa yksi ja perusopetuksessa kaksi.

2. Opetushenkilöstön, lasten ja nuorten tieto- ja viestintätekniikan opetusikäisen koulutus ja tuki mitoitetaan asianmukaisesti ja kaikilta vaaditaan hyvät ja monipuoliset tv-t-taidot. Kaikessa toiminnassa noudatetaan tieto- ja viestintätekniikan käytön eettisiä sääntöjä ja hyviä tietoturvakäytänteitä. Sivistystoimen tv-t-strategia on osa kunnan tieto- ja viestintätekniikan strategiaa.

3. Tieto- ja viestintäteknologia on osa säännöllistä, monipuolista opetuksen ja oppimisen arkityöskentelyä kaikilla asteilla. TVT:n avulla tuetaan erilaisia oppimistyyliä ja autetaan lasten ja nuorten oppimista, tiedon hankintaa, prosessointia sekä tv-t-työskentelytaitojen käyttämistä ajasta ja paikasta riippumatta. Lapset ja nuoret saavat heille keskeisen tärkeitä tietoja, taitoja ja asennekasvatusta omaan elämäntilanteensa.

4. Kunnan tieto- ja viestintäteknologiset välineet ovat ajan vaatimalla tasolla ja perusopetuksen päättyessä jokaisella oppilaalla on jatko-opinnoissa ja tulevaisuuden työelämässä tarvittavat tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiudet.

- TAVOITTEET VALTUUSTOKAUDELLE 2021- 25

Ristijärven kunnan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen tvt-strategian pyrkimyksenä on taata jokaiselle lapselle ja nuorelle monipuoliset oman elämänhallinnan ja tietoyhteiskunnan edellyttämät, elinikäisessä oppimisessa tarvittavat tiedonhankinnan, - hallinnan sekä sähköisen viestimisen tiedot ja taidot sekä opettaa tieto- ja viestintäteknologian eettiset perusperiaatteet.

Päätavoitteet ovat:

- kasvatuksen ja opetuksen henkilökunnan koulutustason turvaaminen säännöllisillä koulutuksilla
- oppilaiden varustaminen opetuskäytössä henkilökohtaisilla laitteilla ja varhaiskasvatuksessa jokaisessa ryhmässä on käytössä vähintään yksi laite
- yläkoulun digitutoritoiminnan laajentaminen koskemaan 4. -6 -luokkia
- Monilukutaito ja ohjelmointi tulee osaksi tvt-taitojen opettelua kaikissa ikäryhmissä

Strategiakauden aikana:

- tuetaan ja kehitetään digitutoritoimintaa siten, että alakoulun oppilaita koulutetaan digitutoreiksi pienemmille
- henkilökunnan koulutuksesta vastaavat ensisijaisesti digivastuu opettajat, jotka on koulutettu tehtävään. Myös digivastaavien koulutuksesta pidetään huolta.
- laitehankintoja tehdään huomioiden laitteiden ylläpidettävyyttä, ikätasoinen soveltuvuus kasvatus- ja opetuskäyttöön ja olemassa oleviin tietojärjestelmiin sekä käytössä oleviin sähköisiin materiaaleihin
- tietoverkot saadaan toimiviksi sekä varhaiskasvatuksessa että esi- ja perusopetuksessa
- kehitetään digitaalisten oppimisympäristöjen käyttöönottoa ja varmistetaan, että kaikki lapset ja nuoret saavat strategianmukaista opetusta ja ohjausta
- jokainen kasvattaja ja opettaja seuraa omalta osaltaan tavoitteiden toteutumista ja sen lisäksi kunnan sivistyksen johtoryhmä arvioi tavoitteiden saavuttamista ja onnistumista vuosittain.

- KEHITTÄMISKOHTEET JA TOIMENPITEET

Ristijärven kunnan tieto- ja viestintäteknologian opetuksen kehittämiskohteiksi ja toimenpiteiksi valtuustokaudelle 2021-25 ovat valikoituneet laite- ja verkkoyhteyksien toimivuus, tämänhetkinen varustetilanne ja sen kehittäminen tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi. Toimenpiteet on kirjattu suoraan tavoitteiksi varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen.

- Tieto- ja viestintäteknologiset laitteet ja verkot

Sekä varhaiskasvatuksessa että esi- ja perusopetuksessa on langattomat verkot käytössä. Tieto- ja viestintäteknologian tulee olla kasvatuksen ja opetuksen arjessa näkymätön ja toimintavarma perusta. Perustoiminnalle on oltava riittävät tukipalvelut sekä resurssit. Tietoteknisestä tietoturvasta huolehditaan kaikissa verkkoinfrastruktuurin kerroksissa modernien tietoturvaratkaisujen avulla.

- Kasvatuksen ja opetuksen tv-t-varustus ja ohjelmistot

Teknologiavalinnoissa seurataan opetussuunnitelmien teknologialle asettamia vaatimuksia. Kokeilukulttuuria tuetaan resurssien sen salliessa panostamalla uusien innovaatioiden testaamiseen ja pilotointiin opetuksen apuvälineenä. Laite- ja ohjelmistoympäristön osalta strategiakaudella huolehditaan, että oppilaille ja opettajille taataan ajantasaiset työvälineet opetukseen. Pyrkimyksenä on samalla taata, että TVT:n hyödyntämiselle opetuksessa on oltava mahdollisuus niin haluttaessa. Oppijoita kannustetaan ja opastetaan omien päätelaitteiden käyttöön BYOT/BYOD (Bring Your Own Technology/Device) periaatteella. Oppijan TVT:n perusvarustukseen kuuluvat sähköinen oppimisympäristö ja oppimateriaali sekä henkilökohtainen päätelaite suhteessa oppilasmäärään seuraavasti: 1-2- luokat 1:2 ja 3-9- luokat 1:1. Opettajan TVT:n perusvarustukseen kuuluvat henkilökohtainen päätelaite ja omassa opetuksessa tarvittavat ohjelmistot sekä muut mahdolliset TVT-laitteet. Jokaisessa luokassa on käytettävissä moderni esitystekniikka sisältäen näytön/projektorin, äänentoistolaitteet, dokumenttikameran sekä muiden laitteiden liitäntä- ja peilausmahdollisuuden (esim. tabletti, älypuhelin, digikamera). Lähes kaikissa luokissa on toimivat älytaulut. Luokan TVT-varustus mahdollistaa etäopetuksen sujuvan järjestämisen.

VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET

Varhaiskasvatuksen perusteet ovat tulleet voimaan 2016. Yhtenä varhaiskasvatuksen laaja-alaista osaamiskokonaisuutta ovat monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen (TVT) osaaminen. Tavoitteena on edistää lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. TVT-aidot sisältyvät muihinkin laaja-alaisen osaamisen sekä oppimisen alueisiin. Tieto- ja viestintäteknologia on luonteva osa varhaiskasvatuksen arkea.

- Varhaiskasvatuksessa lapsi nähdään aktiivisena toimijana, joka kokeilee ja hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa yhdessä aikuisten ja ryhmän kanssa. Ryhmän aikuisten tehtävä on ohjata lapsia turvalliseen teknologian käyttöön, sanoittaa toimintaa, keskustella, tutkia ja tehdä yhdessä lasten kanssa. Kaikkien arjen teknisten ratkaisujen ihmettely ja pohtiminen, tutkiminen ja kokeileminen turvallisesti on osa varhaiskasvatuksen arkea.
- Lähtökohtana toiminnassa on lasten oman mielenkiinnon kohteet. Lasten henkilökohtaisiin vasuihin kirjataan myös pedagogisena dokumentointina heidän omat

kiinnostuksen kohteensa ja edistymisensä tv-taidoissa. Lapsi voi kuvata myös itse omia töitään digitaaliseen kansioonsa.

- Henkilöstöllä on toimivat langattomat verkkoyhteydet ja teknologialaitteet. Heidän koulutuksestaan pidetään huolta.

Ideoita toiminnalle Silmut:

- yhdessä tutkiminen ja asioiden nimeäminen
- saduttaminen ja niistä keskusteleminen, digiaineisto
- kuvien katselu ja musiikin kuuntelu
- toiminnan dokumentointi kuvin ja videoin
- laitteisiin tutustuminen yhdessä aikuisen kanssa
- piirustussovelluksien käyttö, kuvien ottaminen
- oman äänen nauhoittaminen

Saukot:

- yhdistetään tv-taitoja monipuolisesti arjen eri tilanteisiin
- oppimispelit osana toimintaa
- leikin, musiikin, omien tuotosten, näytelmien, asioiden tallentaminen kuvin tai videoiden
- tiedon etsiminen
- QR-koodien käyttö viskaritehtävissä

Medialukutaito:

- medialukutaitoon tutustutaan yhdessä mediaa uteliaasti ihmetellen, leikkien ja ennakkoluulottomasti kokeillen.
- Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin medioihin, mediavälineisiin ja mediasisältöihin arjessa.
- Median tarinoihin eläydytään ja niitä käsitellään oman ilmaisun keinoin.
- Median tuottaminen on leikinomaista ja kokeilevaa yhdessä tekemistä, joka samalla rohkaisee lapsia luovaan itseilmaisuun.
- Mediaa käytetään apuna, kun tutkitaan yhdessä lasten kanssa ympäristöä, etsitään tietoa lapsia kiinnostavista kysymyksistä tai viestitään yhteisistä asioista.
- Viestinnässä tarpeellisia taitoja, vuorovaikutusta ja toisten huomioimista, harjoitellaan arjessa.
- Kokemisen ja tekemisen lomassa opetellaan turvalliseen ja vastuulliseen mediavälineiden ja -sisältöjen käyttöön yhdessä aikuisen kanssa.

<https://uudetlukutaidot.fi/osaamisen-kuvaukset/medialukutaito/>

Ristijärven kunnan tv-t-suunnitelma pohjautuu Kainuun kuntien yhteiseen tv-t-suunnitelmaan, joka on liitteenä. TVT- strategian avulla pyritään kohti tasa-arvoista, yhteisöllistä ja osallisuuteen kannustavaa monipuolista tieto- ja viestintätekniiikan osaamista ja hyödyntämistä myös esiopetuksessa. TVT-taitojen lähtökohtana ovat riittävät ja toimivat tv-t- välineet, henkilökunnan hyvin ylläpidetty koulutustaso, toimiva langaton verkkoyhteys sekä digiagenttien tuki pikkuoppilaille.

Tavoitteet:

- Opetuksen arjessa käytetään monipuolisesti erilaisia työtapoja, dokumentointia ja tallentamista sekä itsensä arviointia osana omaa kehittymistä ja oppijana kasvamista.
- Kuvaaminen, videointi, äänittäminen, piirtäminen ja värittäminen, saduttaminen, kirjoittaminen, oppimispelien pelaaminen sekä joidenkin oppimista edistävien sovellusten käytön harjoittelu ja oman osaamisen arviointi suunnitellaan osiksi oppimisjaksoja.
- Monilukutaidon kehittymistä harjoitellaan yhdessä huoltajien kanssa. Oppilaita kannustetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan erilaisia viestintätapoja.
- Esiopetuksessa on käytössä riittävä määrä toimivia tv-t- välineitä perinteisten luokkavarusteiden lisäksi (älytaulu, väritulostin, videotykki, kamera).
- Henkilökunnan osaamisen kehittymisestä pidetään huolta ja digi-agentit ovat osa tv-t-taitojen harjoittelua esikoululuokassa.
- Työskentelytavat median parissa monipuolistuvat, ja lapsilla on aktiivinen rooli median käyttäjinä ja tuottajina.
- Median kautta tutkitaan maailmaa ja oivalletaan asioita. Samalla opetellaan ymmärtämään, mikä on satua ja mikä totta.
- Yhdessä tarkastellaan, millaisia lapsille merkitykselliset mediasisällöt ovat ja tutkitaan mediaa lasten arjessa. Lasten kanssa käsitellään turvallista median käyttöä ja ikärajoja.
- Lapsia rohkaistaan kokeilemaan median tuottamiseen, mielikuvituksen rikkaaseen käyttöön ja luovaan mediailmaisuun yhdessä toisten kanssa. Mediaa käytetään yhdessä myös viestintään, ja viestintätaitojen kehittymistä tuetaan harjoittelemalla hyvää, toiset huomioon ottavaa vuorovaikutusta arjessa.

<https://www.iltoppiminen.fi/palvelumme/lukulumo-alakoulu/>

<https://www.vol.fi/uploads/2021/01/2f1272c1-monilukutaitohiilineut-logolla.pdf>

<https://blog.edu.turku.fi/vakadigi/>

<https://blog.edu.turku.fi/smvist/archives/tag/varhaiskasvatus>

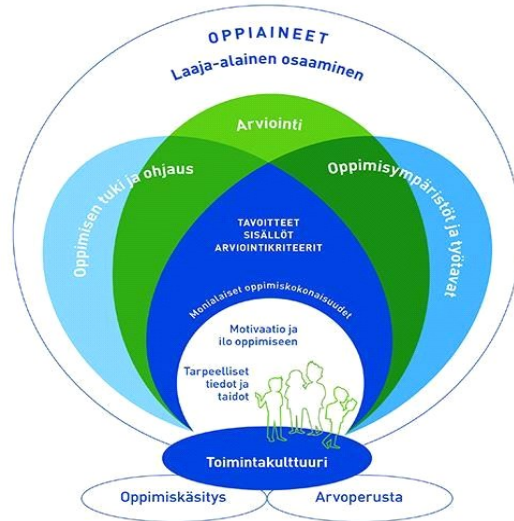
<https://peda.net/rauma/varhaiskasvatus/em/tdv>

<https://blog.edu.turku.fi/vakadigi/ipad/esiopetus-ja-viiskarit/>

<https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/fi/idea/metsanelainten-gr-koodirata>

<https://uudetlukutaidot.fi/osaamisen-kuvaukset/medialukutaito/>

TVT:n osaaminen on tärkeä kansalaistaito. Se on sekä oppimisen kohde ja väline. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla vuosiluokilla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. TVT – taitojen opiskelun tavoitteena on tulevaisuuden arjenhallintataitojen kehittäminen ja vahvistaminen.

OPH Opetussuunnitelman perusteet 2016

Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä.

Tieto- ja viestintäteknologista osaamista kehitetään neljällä pääalueella

1) Oppilaita ohjataan ymmärtämään tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteita ja keskeisiä käsitteitä sekä kehittämään käytännön tv-taitojaan omien tuotosten laadinnassa.

2) Oppilaita opastetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti.

3) Oppilaita opetetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työskentelyssä.

4) Oppilaat saavat kokemuksia ja harjoittelevat tv:n käyttämistä vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa.

Kaikilla näillä alueilla tärkeätä on oppilaiden oma aktiivisuus ja mahdollisuus luovuuteen sekä itselle sopivien työskentelytapojen ja oppimispolkujen löytämiseen. Tärkeätä on myös yhdessä tekemisen ja oivaltamisen ilo, mikä vaikuttaa opiskelumotivaatioon. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa välineitä tehdä omia ajatuksia ja ideoita näkyväksi monin eri tavoin ja siten se myös kehittää ajattelun ja oppimisen taitoja.

Oppilaita opastetaan tuntemaan tv:n erilaisia sovelluksia ja käyttötarkoituksia sekä huomaamaan niiden merkitys arjessa, ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja vaikuttamisen keinona. Yhdessä pohditaan, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan opiskelussa, työssä ja yhteiskunnassa ja miten näistä taidoista on tullut osa yleisiä työelämätaitoja. Tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta opitaan arvioimaan kestävän kehityksen näkökulmasta ja toimimaan vastuullisina kuluttajina. Oppilaat saavat perusopetuksen aikana kokemuksia tv:n käytöstä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa. He oppivat hahmottamaan sen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

1 -2-luokan tvt-tavoitteet

Työskentelytaidot:

Harjoitellaan erilaisten päätelaitteiden peruskäyttöä

- koneen turvallinen käsittely
- koneen käynnistäminen ja sammuttaminen
- tutustutaan kymmensormijärjestelmän käyttöön (Näppistaituri tms.)
- opitaan kirjautumaan ja uloskirjautumaan omilla tunnuksilla ja salasanalla
- ohjelmien avaaminen ja sammuttaminen
- harjoitellaan tiedon tallentamista ja avaamista opetushenkilöstön johdolla

Tutustutaan tulostamiseen

- tulostetaan opetushenkilöstön tuella esimerkiksi omia tekstejä ja kuvia

Tutustutaan audiovisuaalisten laitteiden käyttöön

- valokuvaaminen ja videointi sekä äänitys Ipadilla
- mahdollisesti lyhyen animaation teko
- omia tarinoita tuotetaan mediavälineiden avulla luovuutta ja mielikuvitusta käyttäen itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa.
- Mediaa harjoitellaan käyttämään ja tuottamaan arjessa vastuullisesti ja toiset huomioon ottaen: opitaan, että kiusaaminen tai muu epäasiallinen viestintä ei ole sallittua mediaympäristöissäkään.
- opetellaan mediaympäristöissä tärkeitä turvatoimia.tutkitaan ja tuotetaan tarinoita ja opetellaan turvallista toimintaa median parissa. Mediasisältöihin tutustutaan monipuolisesti, ja kokemus laajenee teksteihin.

Käytetään sähköisiä oppimisympäristöjä

- harjoitellaan käytössä olevien sähköisten oppimateriaalien käyttö

Tiedonhallinta:

Tutustutaan tekstinkäsittelyyn

- harjoitellaan tekstinkirjoittamista tekstinkäsittelyohjelmilla (Docs, Pages, Word)
- näppäimistän perustoiminnot, isot ja pienet kirjaimet, sanaväli, rivinvaihto ja päätösmerkit
- harjoitellaan fontin valintaa ja koon ja muodon muuttamista
- harjoitellaan kuvan ja tekstin yhdistämistä

Tutustutaan tiedonhaku

- harjoitellaan hakusanojen käyttöä
- harjoitellaan ohjatusti tiedonhakua

Tutustutaan audiovisuaalisen materiaalin tuottamiseen

- harjoitellaan äänittämistä, kuvaamista ja videokuvaamista

Tutustutaan medialukutaitoon

- harjoitellaan erilaisten medioiden tulkintaa ja merkitystä
- Median välittämiä tarinoita, kuvaa ja äänimaailmaa opetellaan ymmärtämään ja tulkitsemaan.

Tutustutaan lähdemerkintöihin

- harjoitellaan yksinkertaista lähteen merkitsemistä esim:

Lähteet :

Tsemppi , Englanti verbit (Otava)

Pisara 2 (WSOY)

Harjoitellaan yksinkertaisten käskyjen antamista toisille ja niiden toteuttamisesta sekä tutustutaan yksinkertaiseen ohjelmointiympäristöön (Bebot, Hello Ruby- koodisatukirjat, Koodiaapinen – sivusto, CodeKarts, ScrachJr jne.)

Vastuullisuus ja turvataidot:

Tutustutaan vastuulliseen toimintaan tv-t-ympäristöissä.

Harjoitellaan verkon ja somen käytöstapoja.

Noudatetaan sovittuja sääntöjä.

Opitaan turvallisen salasanan luominen, käyttö ja säilyttäminen.

Osana oman mediasuhteen rakentumista pohditaan omaa median käyttöä ja ymmärretään, että on erilaisia media makuja ja tapoja käyttää mediaa.

<https://opentunti.fi/courses/show/270/tvt-ops>

<https://blog.edu.turku.fi/smvist/archives/504>

<https://koodiaapinen.fi>

<https://montessori.edokiacademy.com/en/our-games/discovery/car-game>

<https://www.iltoppiminen.fi/palvelumme/lukulumo-alakoulu/>

3.-4.-luokan tv-tavoitteet

Työskentelytaidot:

- harjoitellaan erilaisten päätelaitteiden peruskäyttöä monipuolisesti ja opetuksen tarpeita vastaavasti
- harjoitellaan kymmensormijärjestelmän käyttöä esim. Näppistaiturin avulla
- oppilas osaa avata ja sammuttaa ohjelmat itsenäisesti
- oppilas osaa tallentaa tiedostoja sekä avata niitä eri paikoista, muistitikulta, tietokoneelta, pilvipalvelusta
- oppilas osaa luoda, siirtää, poistaa ja uudelleen nimetä kansioita ja tiedostoja
- tutustutaan sähköisiin viestintäsovelluksiin
- tutustuaan sähköpostin peruskäyttöön, viestin lähettämiseen ja vastaanottamiseen sekä opetellaan liitetiedoston lähettämistä sähköpostista
- oppilas osaa valokuvata ja videokuvata sekä äänittää iPadilla tai vastaavalla laitteella itsenäisesti
- oppilas osaa käyttää saatavilla olevia sähköisiä oppimateriaaleja

Tiedonhallintataidot

- harjoitellaan perusteet, kuten uuden tiedoston luominen, dian luominen ja muotoilu ja valmiin tuotoksen esittäminen
- oppilas osaa korostaa tekstin pätkiä, muuttaa riviväliä, tasata tekstiä ja tarkistaa tekstin oikeinkirjoitusta
- oppilas harjoittelee monipuolista tiedonhakua, harjoitellaan hakukomentojen käyttöä (Osittainen hakusan, täsmällinen hakusana tai – lause)
- tutustutaan esitysgrafiikkaohjelmien käyttöön esim. PowerPoint, Slides, Keynote, Sway, Prezi)
- hyödynnetään tekstinkäsittelyn perusteita
- harjoitellaan monilukutaitoa erilaisten kuvien ja videoiden monipuolisella tulkinalla ja tutustutaan kriittiseen medialukutaitoon
- harjoitellaan videoiden, kuvien ja äänitteiden muokkaamista erilaisilla muokkausohjelmilla
- harjoitellaan kirjallisen lähteen merkitsemistä ja muotoilua
Esim. Lähteet:
Mery Martti ja Tsutsunen Laura: Tsemppi, Englanti, verbit. Otava.
nettilähde: <https://opentunti.fi/courses/show/270/tvt-ops>
- tutustutaan ohjelmointiin graafisessa ohjelmointiympäristössä esim. Scratch ja Swift

- tutustutaan ohjelmoinnin perusrakenteisiin kuten silmukoihin ja ehtolauseisiin

Vastuullisuus ja turvataidot

- harjoitellaan käyttäytymistä internetissä ja somessa etiketin mukaisesti
- oppilas toimii oppimisympäristöissä sovittujen sääntöjen mukaisesti

3-6-luokille medialukutaito:

Vuosiluokilla 3—6 mediaa käytetään ja tutkitaan ilmaisun ja vaikuttamisen kanava. Kokemus erilaisista mediasisällöistä ja niiden käyttötarkoituksista laajenee. Sisältöjen tulkintaa ja tuottamista harjoitellaan itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Oppilaita kannustetaan omiin aloitteisiin, ideoihin ja kokeilevaan tekemiseen median parissa. Oppilaat harjaantuvat audiovisuaalisessa kerronnassa ja tuottamisen tekniset taidot vahvistuvat sisältöjä tehdessä. Median avulla opetellaan ilmaisemaan omia ajatuksia ja mielipiteitä ja hahmotetaan median roolia yhteiskunnassa. Media- ja lähdekriittisyyttä harjoitellaan tutkimalla erilaisten mediasisältöjen käyttökelpoisuutta tiedonlähteinä. Median kuluttamisessa ja tuottamisessa opitaan vaalimaan omin ja toisten oikeuksia ja hyvinvointia. Lisäksi opitaan mediaympäristöissä tarpeellisia turvataitoja.

5.-6. -luokan tv-tavoitteet

Työskentelytaidot

- oppilas osaa erilaisten päätelaitteiden monipuolisen ja tarpeenmukaisen käytön
- oppilas kirjoittaa kymmensormijärjestelmää hyödyntäen
- oppilas käyttää sujuvasti eri tallennusvälineitä ja – palveluita
- oppilas hallitsee koulussa käytettävät sähköiset viestintäsovellukset ja tutustuu sähköpostin ominaisuuksiin (kopio, piilokopio ja edelleen lähetys)
- oppilas harjoittelee yhteisöllistä työskentelyä sähköisessä oppimisympäristössä
- oppilas tietää henkilökohtaisen laitteen käyttöön liittyvät käytänteet ja sopimukset ja käyttää laitetta sovitusti
- oppilas osaa hyödyntää omaa laitettaan sujuvasti oppimisen tukena

Tiedonhallintataidot

- oppilas hallitsee tekstinkäsittelyn perusteet ja harjoittelee taulukon ja muotojen lisäämistä tekstiin sekä ylä- ja alatunnisteen käyttöä
- oppilas osaa hakea tietoa monipuolisesti erilaisista lähteistä

- oppilas osaa käyttää itsenäisesti esitysgrafiikkaohjelmia ja luoda niillä esityksiä (Power Point, Slides, Keynote, Sway ja Prezi) <https://blogit.jamk.fi/suodatin/2013/10/24/kuinka-tehda-piirrely-ja-kasinkirjoitettu-powerpoint-esitys/>
- harjoitellaan tuottamaan itsenäisesti audiovisuaalista materiaalia
- harjoitellaan kuvan- videon- ja äänenmuokkauksen perusteita kuten leikkaamista, rajaamista, kuvakoon muutos, kuvien yhdistäminen, ääniraidan lisääminen videoon
- harjoitellaan kriittistä monilukutaitoa, jossa oppilas osaa erottaa faktan, fiktion, mainoksen, asiatekstin
- harjoitellaan kirjallisen lähteen tarkempaa merkitsemistä Onkeli, Kreetta. Poika, joka menetti muistinsa. 2013, Otava.
- tutustutaan ohjelmoinnissa ehtolauseiden ja muuttujien käyttöön ja oppilas harjoittelee niitä
- oppilas harjoittelee toimivan pelin/ ohjelman ohjelmointia graafisessa oppimisympäristössä

Vastuullisuus ja turvataidot

- tutustutaan erilaisiin tietoturvariskeihin ja harjoitellaan tietoturvallista työskentelyä TVT-ympäristöissä

Linkejä luokille 3.-6:

https://ville.cs.utu.fi/opintopolku/ville_alakoulun_ohjelmointiopas.pdf

https://syk.fi/content/uploads/2020/01/Ohjelmointia_alakouluun_SYK_2017.pdf

<https://opentunti.fi/courses/show/270/tvt-ops>

<https://www.mutsimedia.fi/lapsen-kanssa/miten-opettaa-lapselle-koodaustaitoja/>

<https://opentunti.fi/plans/show/2953/ohjelmointi-3-4-lk>

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/lukuliikkeen-materiaalipankki>

(löytyy esim. monilukutaitoon nettisivuja)

<https://opentunti.fi/badges/maps/show/11/oppilaiden-tvt-taidot-alakoulu>

<https://blog.edu.turku.fi/smvist/>

<https://opentunti.fi/courses/show/270/tvt-ops>

https://www.mediataitokoulu.fi/index.php?option=com_content&view=featured&Itemid=355&lang=fi

http://www.mediataitokoulu.fi/netiketti_fin.pdf

<https://codecombat.com/>

<https://uudetlukutaidot.fi/osaamisen-kuvaukset/medialukutaito/>

7.-9. -luokkien tv-tavoitteet

Työskentelytaidot

- oppilas osaa tekstinkäsittelyn perustaidot ohjelmasta riippumatta
- oppilas osaa taulukkolaskentaohjelmistojen perustoiminnot
- osaa valita tarkoituksenmukaisesti sopivimman verkkoviestintäkanavan
- oppilaat osaavat videoneuvottelun perusteet ja työpöydän jakamisen
- oppilas osaa tallentaa ja jakaa digitaaliset tuotoksensa pilvipalveluun
- oppilas osaa hyödyntää yhteisöllisten verkkoympäristöjen toimintatapoja
- oppilas saa kokemuksia sosiaalisen median hyödyntämisestä tiedon jaossa
- oppilas luo, muokkaa ja tallentaa yhteistä jaettua tietoa sovitulla tavalla ja oppii julkaisemaan omia tuotoksiaan yhdessä sovitussa kanavissa
- oppilas osaa tehdä sähköisen CV:n ja työhakemuksen

Medialukutaidot:

Vuosiluokilla 7–9 medialukutaitoa edustavat luovuus, tietoisuus ja kriittisyys. Luovat mediasisällöt syntyvät oppilaiden omista ideoista ja aloitteista, yhdessä kokeillen ja omia vahvuuksia löytäen. Samalla harjaannutaan kerronnan keinoissa ja teknisissä taidoissa. Oppilaat syventävät osaamistaan myös vaikuttamaan pyrkivien ja tietoa välittävien mediasisältöjen vastuullisessa tuottamisessa. Sisältöjen julkaisua ja käyttömahdollisuuksia pohditaan yhdessä. Ymmärrys mediateksteistä syvenee, ja erilaisten, myös sosiaalisen median sisältöjen luotettavuutta tiedonlähteinä arvioidaan. Median monenlaisia vaikutuksia yksilöihin, ryhmiin ja yhteiskuntaan tarkastellaan kriittisesti. Tietojen ja yksityisyyden suojaamista sekä tarvittavia vuorovaikutus- ja turvataitoja kerrataan. Lisäksi oppilaita rohkaistaan omaa hyvinvointiaan tukeviin valintoihin median parissa.

Vastuullisuus ja turvataidot

- oppilas ymmärtää lähdekritiikin perusteet ja käyttää työskentelyssään monia eri lähteitä
- oppilas osaa käyttää lähdeviitauksia omissa töissään

Linkejä:

<https://blog.edu.turku.fi/smvist/archives/tag/ylakoulu>

<https://codecombat.com/>

<https://www.webtieto.com/p/some-opas.html>

<https://www.kunkoululoppuu.fi/materiaali/opinto-ohjaajan-opas-nuoret-kesatoihin/>

<https://peda.net/varkaus/tvt/utiv/ptt/koodaus/oppaita/toy:file/download/d52ae64cecd43d8c7fac6b43f3f2f5eb0a236607/Kuumapop%20ylakoulu%20ja%20lukio%281%29.pdf>
<https://uudetlukutaidot.fi/osaamisen-kuvaukset/medialukutaito/>

5. OPETUSHENKILÖSTÖN TVT-TAIDOT JA TÄYDENNYSKOULUTUS

Tällä hetkellä Ristijärvellä ollaan opetushenkilöstön kanssa tilanteessa, jossa kaikki ovat vähintään tasolla A eli tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvät perustaidot ja lainsäädännöt osataan, tieto- ja viestintäteknisten laitteiden käytössä on perustaidot olemassa ja esimerkiksi etäopetukseen kyetään siirtymään ilman erityisiä koulutuksia. Suuri osa henkilöstöstä on tasoilla B ja useampikin tasolla C. Kunnan opetushenkilöstön koulutuksessa on käytetty sisäistä koulutusta ja Aikopan koulutuksia. Yksi perusopetuksen digitutor opiskelee KAMKn Highway2Code- koulutusta. Digitutoreiden tuella kunnan muu opetushenkilöstö pyritään saamaan kaikilta osin tasolle B valtuustokauden aikana.

Liite: Kainuun maakunnallinen tieto- ja viestintäteknikan koulutus suunnitelma

- TVT JA KASVATUKSEN JA OPETUKSEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Sivistystoimi pyrkii käyttämään viestinnässään sähköisiä järjestelmiä ja mm. kunnan nettisivuja sekä tiedottamaan omasta toiminnastaan myös somessa. Wilma on yksi tärkeimmistä viestintäkanavista esi- ja perusopetuksessa, mutta myös muut kanavat ovat käytössä. Covid-19 – kausi on opettanut käyttämään vasu-keskusteluissa ja ohr-palaverissa sekä kolmikantakeskusteluissa erilaisia kokousohjelmia ja ne ovat tulleet osaksi luontevaa yhteydenpitoa lasten ja nuorten vanhempiin. Ristijärven kunta pyrkii omalta osaltaan saamaan sähköisen asioinnin helposti tavoitettavaksi kaikille.

- SEURANTA JA ARVIOINTI

Kasvatus- ja opetushenkilöstö seuraa oppitunneillaan työskentelyä ja kokeilee uusia tietotekniikkaan perustuvia menetelmiä omassa työssään. Uusista menetelmistä ja kehittämistarpeista keskustellaan yhteissuunnitteluissa ja koulutuspäivissä. Toimintaa kehitetään ja seurataan suunnitelmallisesti. TVT-taitokysely tehdään vähintään kerran hallintokaudessa sekä kasvatus- ja opetushenkilöstölle että lapsille ja nuorille. TVT-taitojen arviointi ovat osa oppilaan itsearviointia ja lukuvuosisarviointia.

Kasvatus- ja opetushenkilöstön peruskysymykset drivessa, tehdään vuosittain.

Liite 1 VARHAISKASVATUKSEN TVT-TAVOITTEET

SILMUT: ryhmän käytössä iPadeja

Harjoitellaan yhdessä tutkimista ja asioiden nimeämistä	
Tutustutaan digiaineistoon, esimerkiksi satuihin, Lukulumo	
Tutustutaan kuvien katseluun ja musiikin kuunteluun iPadilla	
Harjoitellaan toiminnan dokumentointia kuvin ja videoin	
Harjoitellaan piirustussovelluksien käyttöä yhdessä aikuisen kanssa	
Harjoitellaan äänen nauhoittamista	

SAUKOT: ryhmän käytössä iPadeja, edellisten lisäksi

Harjoitellaan tv-taitojen yhdistämistä arjen tilanteisiin	
Oppimispelit osana toimintaa	
Omien toimintojen tallentaminen kuvin tai videoiden	
Tiedon etsiminen oman mielenkiinnon mukaan	
QE-koodien käyttö viskaritehtävissä	

ESIKOULU

Harjoitellaan kuvaamista, videointia ja äänittämistä.	
Harjoitellaan erilaisten viestintätapojen käyttämistä ja omien viestien tuottamista.	
Harjoitellaan piirtämistä, värittämistä ja kirjoittamista erilaisilla ohjelmilla.	
Harjoitellaan monilukutaitoa.	

Harjoitellaan kirjautumista oppimispeliin sekä oppimista edistävien sovellusten käyttöä	
Harjoitellaan itsearviointia sähköisesti.	

Liite 2. 1-2 luokan tv-tavoitteet

Työskentelytaidot:

Harjoitellaan erilaisten päätelaitteiden peruskäyttöä.	
Tutustutaan tulostamiseen.	
Tutustutaan audiovisuaalisten laitteiden käyttöön.	
Käytetään opiskelussa sähköisiä oppimisympäristöjä.	

Tiedonhallinta

Tutustutaan teksinkäsittelyyn.	
Tutustutaan tiedonhakuun.	
Tutustutaan audiovisuaalisen materiaalin tuottamiseen.	
Tutustutaan medialukutaitoon.	
Harjoitellaan yksinkertaista lähteiden merkitsemistä.	
Tutustutaan ohjelmoinnin periaatteisiin ja harjoitellaan käskyjen antoa sekä toteuttamista.	

Vastuullisuus ja turvataidot

Tutustutaan vastuulliseen toimintaan tv- ympäristössä	
Harjoitellaan tietoturvatietoja, salasanan luominen, käyttö ja säilyttäminen	

Liite 3 3-4-luokan tvt-tavoitteet

Työskentelytaidot:

Harjoittelee erilaisten päätelaitteiden peruskäyttöä monipuolisesti.	
Harjoittelee kymmensormijärjestelmän käyttöä.	
Osaava avata ja sammuttaa ohjelmat itsenäisesti.	
Osaava tallentaa tiedostoja sekä avata niitä eri paikoista.	
Osaava luoda, siirtää, poistaa ja uudelleen nimetä tiedostoja ja kansioita.	
Tutustuu sähköisiin viestintäsovelluksiin.	
Osaava käyttää saatavilla olevia sähköisiä oppimateriaaleja	

Tiedonhallintataidot:

Harjoitellaan tekstinkäsittelyä.	
Harjoitellaan tiedonhakua.	
Harjoitellaan audiovisuaalisen materiaalin tuottamista ja esittämistä.	
Tutustutaan esitysgraafikkaohjelmien käyttöön.	
Harjoitellaan monilukutaitoa.	
Harjoitellaan lähteen merkitsemistä.	
Tutustutaan ohjelmointiin graafisessa ohjelmointiympäristössä.	
Tutustutaan ohjelmoinnin perusrakenteisiin kuten silmukoihin ja ehtolauseisiin.	

Vastuullisuus ja turvataidot:

Harjoitellaan internetissä ja somessa käyttäytymistä etiketin mukaisesti	
--	--

Toimitaan oppimisympäristössä sovittujen sääntöjen mukaisesti.	

Liite 4 5 -6 -luokan tvt- tavoitteet

Työskentelytaidot:

Harjoitellaan erilaisten päätelaitteiden monipuolista ja tarkoituksenmukaista käyttöä	
Harjoitellaan tiedostonhallintataitoja.	
Harjoitellaan erilaisten viestintäsovellutusten käyttöä.	
Harjoitellaan sähköisten oppimisympäristöjen käyttöä yhteisöllisesti.	
Harjoitellaan henkilökohtaisen laitteen käyttöä vastuullisesti.	
Osataan hyödyntää sähköisiä laitteita oppimisen tukena.	

Tiedonhallintataidot:

Hallitaan tekstinkäsittelyn perusteet.	
Harjoitellaan monipuolista tiedonhakua.	
Harjoitellaan itsenäistä esitysgrafiikan käyttöä.	
Harjoitellaan tuottamaan itsenäisesti audiovisuaalista materiaalia.	
Harjoitellaan kriittistä monilukutaitoa.	
Harjoitellaan kirjallisen lähteen tarkempaa merkitsemistä.	
Tutustutaan ohjelmoinnissa ehtolauseiden ja muuttujien käyttöön.	
Harjoitellaan lyhyitä ohjelmointeja graafisessa ohjelmointiympäristössä.	

Vastuullisuus ja turvataidot:

Tutustutaan erilaisiin tietoturvariskeihin.	
---	--

Harjoitellaan tietoturvallista työskentelyä tv- ympäristöissä.	

Liite 5 7 -9 -luokkien tv- tavoitteet

Työskentely- ja tiedonhallintataidot

Osaa tekstinkäsittelyn perustaidot ohjelmasta riippumatta	
Osaa taulukkolaskentaohjelmistojen perustoiminnot.	
Osaa valita tarkoituksenmukaisesti sopivimman verkkoviestintäkanavan.	
Osaa videoneuvottelun perusteet ja työpöydän jakamisen.	
Osaa tallentaa ja jakaa digitaaliset tuotoksensa pilvipalveluun.	
Osaa hyödyntää yhteisöllisten verkkoympäristöjen toimintatapoja.	
Harjoittelee sosiaalisen median hyödyntämistä tiedon jaossa.	
Osaa luoda, muokata, tallentaa yhteistä jaettua tietoa sovitulla tavalla ja pystyy julkaisemaan omia tuotoksiaan yhdessä sovitussa kanavissa.	
Osaa tehdä sähköisen CV:n ja työhakemuksen.	

Vastuullisuus ja turvataidot

Osaa lähdekritiikin perusteet ja pystyy käyttämään useita eri lähteitä.	
Osaa käyttää lähdeviittauksia.	